

اعلان

گرانو او قدرمنو لوستونکو پښتو ډاټ نيت د دې کتاب سره ډيره خواري کړي ده او په ډير عاجزانه طور ئې تاسو ته د مطالعې په غرض ډالۍ کوي د دې کتاب بې اجازت نقل کول ، چاپ کول يا زمونږ نسبت ترې لرې کول نه صرف دا چې اخلاقي جرم دے بلکې ډير سخت منع دي

پښتو نيت
پښتو ډاټ نيت

Presented By Pukhto.Net

بیا به له خوبه دې شپېلی د اسرافیل وینوی
که د پښتو په پښتنه چغه مې وینن نه کرلې

چغه

شپر زاده ساجد

چغله

شیرزاده ساجد

تول حقونہ پہ حق د لیکونکی محفوظ دی

پہژند گلو

نوم:	شہرزادہ ساجد
دزیگون نپتہ:	داپریل ورمبی ۱۹۷۷ء
دیپلار نوم:	تورباز خان
تعلیم:	شپارسم او ورسره د وکالت ڈگری
خائے:	موضع سخرہ تحصیل متہ ضلع سوات
دکتاب نوم:	(چغہ)
لیکونکے:	شہرزادہ ساجد
شمپر:	یوزر
دچاپ نپتہ:	فروری ۲۰۰۹
دچاپ خائے:	ضیاء پرنٹرز، پپنور
بیہ:	۱۰۰ سل روپی

درکونہ:

- یونیورسٹی بُک ایجنسی خیبر بازار پپنور
- محمد انور خان پنتو اکیڈمی بُک شاپ پپنور
- یونیورسٹی
- سید برادرز بُک سیلرز حیات مارکیٹ متہ-سوات

تړون

دهغه خوږ منو په نوم!

چې دخپل قام د وحدت، آزادی، پرمخ تګ او وقار،
درد د زخمي زړونو د پرهرونو په سرو شونډو بڼکلوي.

ساجد

د ساجد چغہ

شہرزادہ ساجد صیب زہ د ہغہ وخت نہ پېژنم کله چې ہغہ د نهم جماعت طالب علم وو. یوہ ورخ په ماپسې سکول ته راغی. زما سره ئې خپل تعارف او کړو په خپل تعارف کښې ئې د شعر و ادب سره د خپل کلک تړون په حقله د یوڅو خبرو اضافہ ہم او کړه. او ہم ددغه وخت نہ زما او د شہرزادہ ساجد صیب یارانہ شورو شوه.

شہرزادہ ساجد صیب مزاجاً خوش طبع، ازاد خیال او انتہائی امن پسند دے. او دغه شان زہ ہم یم۔ دې ہم مزاجی زمونږ د دواړو یو داسې امتزاج او کړو کوم ته چې دوستي وائی. دغه شان زمونږ د یو بل سره د نورو رشتو نہ علاوہ دوه رشتې نورې په وجود کښې راغلي. یعنی یوہ د مزاج رشتہ او دوئمہ ادبی رشتہ. او یقین لرم چې زمونږ یارانہ بہ د مرگ نہ پس په جنت کښې ہم وي.

ساجد صیب نظم او نثر دواړہ لیکي. د نظم یوہ مجموعہ ی د (تالی) په نوم آگاہو چاپ دہ، داکتاب (چغہ) د ساجد صیب دویمہ شعري مجموعہ دہ. کپدے شي چې دریمہ مجموعہ ئې د نثر په شکل کښې ډېرہ زر داوولس مخې ته وړاندې شي. ساجد صیب د عمر په لحاظ کچه دے خوشاعری ئې پخہ دہ. اوچې ساجد صیب پوخ عمر ته رسي نو شاعری بہ ئې امید دے

چي ڊ ڀرہ پخہ شوې وي. البتہ بوڊي شوې به نہ وي ځکه چي شاعر او شاعري دواړه د بوڊا توب نہ مبرا وي.

د ساجد صېب د شاعري د معيار په حقله يوازي زما رائې سند نہ ده دا خو به لوستونکي د کتاب د مطالعي نہ پس د يو خاص معيار ټاکلو رائې قائموي - ترڅو چي زما خپله اندازه ده نو وئيلے شم چي د ساجد صېب شاعري تر ډېره حده معياري ده.

ساجد صېب غزل، قطعہ، سندرہ او هائيکوزيات ليکي په شاعري کښي ئي مقصديت زيات دے.

شاعري ئي د غم دوران او غم جانان دواړو نہ چاپېره چورلي - ساجد صېب يو ازاد خياله مذهبي ذهنيت لري.

ساجد يوپښتون دے خو پښتني بعضي قبائيلي روايات نہ خوبښوي. هغه غواړي چي پښتون قوم دې د نوي دور د تقاضو مطابق په خپلو رواياتو، دود دستور وغيره کښي د بدلون نہ ډډه اونکړي - د وخت وخت سره دې خپل تهذيب ته نوے نوے لباس اغوندوي - پښتون قوم دې د جمود ښکار نہ وي - ځکه چي په کائنات کښي مونږ د جمود دپاره څه مثال يا دليل نہ شو پېدا کولے - ژوند د حرکت او تبديلي دواړو نوم دے. او دا دواړه په ژوندانه کښي پکار دي.

دا خبره په پښتنو کښي اوپه بعضي نورو قومونو کښي اوس هم په گردش کښي ده چي وسله د زلمو کالے دے. خو ساجد صېب ددې خبري په مخالفت کښي داسي وائي.

د چاچي د قلم په ځانې په لاسو کښې توپک شي
 نو خود به د تهذيب د ترقۍ د لارې ورک شي
 ښکاره خبره ده چې وسله (اسلحه) جنگ جگړو، قتل و غارت،
 بې رحمۍ او نفرت ته ور غاړووزي. او قلم ددې عين ضد دے.
 يعنې امن، تحفظ، رحم او مينې طرفته کرښه بيائي- هم دغه
 وجه ده چې ساجد صېب هر هغه څه په گوته کول غواړي کوم
 چې مينه زېگوي- لکه چې وائي:

چې مينه ورکه شوه نو قدر د ښکلا شو غائب
 په روغو سترگو کښې گلونو له گلونه جوړ شو
 بې ځايه شجاعت، بهادري، سرتېزي او ددې قسم نورو
 ناراميو هيڅ قسم ښه حالات نه دي پېداکړي سوا د بې امنۍ،
 غربت او دښمنۍ نه، ساجد صېب دې قسم ناوړه حالاتو ته څه
 داسې گوته نيسي.

تتکي د پوزې خرڅوي د مجبوري د لاسه
 ته ورته گوره يومعصوم غوندي ارمان خرڅوي
 نا اهل مشرته اسان وي داسې قوم خرڅول
 لکه چې څوک خپل ملکيت د قبرستان خرڅوي
 يو خوا په دې ساده اولس د مولينا حکومت
 بل خوا پرې خپله بدماشي دکلي خان خرڅوي
 دا خبره صحيح ده چې کوم قوم د پسماندگۍ ښکار شي نو د
 پسماندگۍ هغه ناوړه اثرات خپل خپل رنگونه برخپره کړي. د

جہالت سرہ ترلی ٲول فسادات سرو نہ پور تہ کری. ددی فساداتو نہ د قوم یو فرد بیچ نہ وی خواہ کئ ہغہ یو معمولی مزدور دھقان وی او کئ د قوم مشر وی. ہم دغہ وجہ دہ چہ پوہہ او قابل مشران خیل قوم پسماندگی. تہ نہ ور کوی حکہ چہ ہغوی پوہہ وی چہ د کشر بربادی د مشر د بربادی باعث کیری. د نا اہلہ مشرانو روایت دا ٲاتی شو بدے چہ قوم ئی ٲہ جہالت کنہی ساتلے وی او دا ددی د ٲارہ چہ قوم خومرہ جاہل وی نو ہومرہ ٲری مشری کول ٲائیدار وی. خو دا نا ورہ نظریہ ہمبشہ د ناکامی او تباہی سرہ مخ شو بدہ. قوم او د قوم مشر تہ تر یو شان سزا رسیدلہ دہ یعنی غلامی. دا خیال ساجد صہب خئہ ٲدی ٲول بیانوی.

ساجدہ وار ئی د لونگی تہرشو د خیلہ لاسہ

ذلت ٲری راغے ٲہ ٲتکو ٲسی بو ٲان خر خوی

ساجد صہب مقصدی شاعری ہم کوی او رومانی ہم. البتہ دا اشارو نہ ئی ٲتہ لگی چہ مقصدی شاعری اہمہ گنی. لکہ چہ وائی:

شاعران وارہ یو شان دی خو ساجدہ
چا د حال شاعری او کرہ چا د حال

ساجد صہب صداقت خوبنوي دمنافقت غندنه کوي- او هم دا د
انسانيت د صحيح علمبردارو شان دے. ساجد صہب رښتونے
انسان دے او رښتونے انسان ئې خوبن وي. لکه چې وائي:

بښې ډاگې ډاکې سپينې سپينې وائي

جانان دے خوبن زما پدې خبره

دلاندنيو خو شعرونو نه د ساجد صہب د شاعرانه توان تر ډېره
حده اندازه لگېدے شي.

لمبه لمبه به ئې کړي اوبه سوزی
دزړه له تاوه مې خبر کړه زلفې

خوله ئې ښکلولو له راجوره کړه ساجده!
ټوله حيرانی ده ښکلوی مې په لمبو

دچانه سرقربانوي اوچاله سر ماتوي
چاله په وړه گلونه ږدي اوچاله ور ماتوي

پرون ئې غيرو دښمني کوله
نن پښتانه دې د پښتو دښمنان

زه به ستانه خه گيلي دجفا او کړم
ما پخپله وردانگلي دي انگار ته

نورہ خبرہ لوستونکو ته پرپر دم چي هغوی به ددي کتاب به حقله
خه وائي.

زه خپل بيان پدي دوه شعرونو ختمووم كوم چي د ساجد صيب
د پوره ذهنيت عكاسي كوي.

چي د بي وسو ژړاگانې ئې راجمع كړلې
ترې خپل محل له هنرمندو خوشحالي جوړې كړې
دنوي دور د پوهانو كارنامې اوگورئ
چا دسيكې نه چا د زهرونه گولې جوړې كړې

په درناوی

عبدالرحيم روغانے

۲۸,۰۲,۲۰۰۹

چغه

خدائے بخنبلی راحت زاخيلي چي کومو ورخو کبني په
 شهباز اخبار کبني د پښتو برخي نگران وؤ. نو هفته
 کبني يوه ورخ به ئي په ادبي صفحه باندي د زلمو
 شاعرانو کلامونه چاپ کؤل او په سر کبني به ئي په
 غټه سرخي ليکلي وؤ چي قام په پرېوتو شي نو
 شاعري په ختوشي مابه خان ملامته محسوبولو چي
 شاعري جوړ د پرېوتي قام کار دے. اُس چي فکر کوم
 نوپه دغه جمله کبني د پر ژور مفهوم پروت وؤ. او هغه
 داچي کله قام په زوال شي نو ددغي قام د حساس
 زړونو شاعران د قام په زوال درد محسوسوي او دغه
 درد د شاعري ژبه اختيار کړي. او د قام دبېدارولو
 کوبښن کوي که په دلاسه وي او که په چغه وي. د کوم
 قام چي ژبه ورکه شي هغه قام ورک شي. دا غم د چغه
 مصنف شهرزاده ساجد هم زړه ته اچولے دے او وائي

پرون ئي غيرو دښمني کوله

نن پښتانه دي د پښتو دښمنان

ما وې چې تابه د دنیا خلقوته زده کړې پښتو
ولې افسوس چې زمونږ خپلو پښتنو هېره کړې

د شہرزادہ ساجد شاعري ډېره عام فہمہ او سادہ ژبہ
کښې ده او ادب ذوقہ خلق بہ پرې ډېر پہ آسانہ پوهیږي
او پښتو ژبې سرہ مینہ لرونکي بہ ئې ہم پہ مطلب ښہ
اورسي.

د کتاب تړون ئې د قام او ملت پہ نوم کړے دے چې
د ساھو فکر رڼا پکښې بریښي.

شور و ئې پہ حمد او نعت مختصرو دوه دوه شعرونو
سرہ کړې ده- د سپیڅلې عقیدې عکاسي پکښې ده پہ
کتاب کښې ډېرې غزلې لږ شان نظمونه، قطعې،
سندري او یو څو ځایکو شاملې دي.

چغہ دانسان چغہ ده. د درد مند زړه پښتون د خپل قام
لپاره د ملت لپاره خوږمنه چغہ ده- د رومان او د دوران
چغہ ده- ساجد د پښتون قام پہ زبون حالت داسې گویا

بیا به له خوبه دې شپېلی داسرافیل ویښوي
که د پښتو په پښتنه چغه مې ویښ نه کرلې

د طبقاتي تضاد په بنیاد په دنیا نظم کښې دارنگ
وایي:

لویه دنیا ده چاپه خه او چاپه خه او خوره
چالوگې تندي پکښې تېرې کرې چابنه او خوره
ددې دنیا د ظلم جبر قصې چاته او کرم
چاپه دهوکه او خوره چاپکښې دوکه او خوره
بل خائے وایي:

یوخوا خنداده دمستی بل خوا سرې اوښکې ژړا
داد غتپانو پسرلے دے داد خوار پسرلے
په ماحول کښې د جبر پابندیانې به تردې رارسي چې
دساه اخستل به پکښې هم منع شي

شي به اخستل پکښې دساه منع
لاخو پابندیانې به تردې لگي

دخپلې بيې وسې ذکر دارنگ کوي چې دخپل گنراولس
 عکاسي پکښې په ډاگه ښکاري.
 زما جونگره کښې بجلی نشته ډيوه بليږي
 ځان ته ببوزم چې وهمه ډيوه مړه شي پکښې
 سپرله نظم کښې سپرله هغه سپرله مني

چې سرخي له مخ نه څاڅي
 مخ د هرچا ښاپېرې شي
 آقائے نامدار دوجهان سره د مینې جذبه داسې ستائي:

دازما روح هسې دمینې جذبې اولړزوو
 که د حجاز نه خوشبو راوړله سیلی دگلو
 په خپله زمکه او خاوره مئین ته چې د ایمان او عقیدې
 د تحفظ سوال را پېښ شي نوبیا داسې چغه کړي

زار شم دهغې ملک نه زار شم ورته کده کوؤم
 چې مې ایمان او عقیدې ته آزادي ورکوي
 د شهید مقام خو الله په آخرت کښې ډېر لوتی ایښودم

خو پہ دې دنيا ئې هم بنائسته کرے دے ساجد ئې
داسې پہ گوته کوي:

دشہيدانو مزارونو ته لږ فکر او کره
چې په مزار ورله بنائسته جوته خازې بنکلوي

دساجد په غزلونو کښې که يو طرفته عام روايتي او
خانگړے رنگ دے نوبل طرف ته ئې د مشرانو
خانگړي رنگونه هم خپل کړي دي.

دشہرزادہ ساجد نظمو نه د مقصدیت دک نظمونه دي
او غزلو کښې ئې بلهاملغلرې پرته دي چې خلیږي
او پر قیږي.

دساجد دخيال رنگونه هم اوگورئ

مه وایه چې زر به افسانه شمه
دغه سخت منزل دے پرې مودې لگې

مونږ هر زړه د ماشوم غوندې بنکل کرے دے په مینه
دبنکلو په شان نه یو چې به زړونه ماتوؤ

شېخه د ذکر د خوندونو نه دې نن خبرووم
تاله زه نن دچا د اوبنکو نه تسپې جوړووم

پوهه د زرگراشنا د مينې په غرور شوم
هار به مې د غاړې کړې چې بدي مې په لمبو

چې خيال نه را بهر شوم خپل آهونه مې تر غوږ شو
ماوې چې خپل مزدور ته څوک گوريږي په ما بنام کبې

دمينې کوم گناه ته مې په فکر شي يارانو
راغله يار ناخاپه له کوڅې مې شي واپس

زيات سرور مستې لري زاړه شراب
دا زاړه چې نه څنمه زړ پر مه

ددې سپرلي دغه فضا څه بې انصافه بنکاري
چې پرې سرخي وي، هغه شونډوله سرخي ورکوي

پہ یو طرف بہ ترې بیچ شوے وومہ
کہ دچارگل پرې خلور نہ وے

پہ بی پردې خائے کبھی کوی خلقوتہ
زما دمینی د پردې خبرې

دادمستی خوشحالی رنگ خونہ دے
دایہ خپروئی مخونہ سرے دی

دزرگی غوبنی شوکوی پرې زما
خکہ خوگلی ستانو کونہ سرے دی

خیردے کہ دا رسم تندرونو له وخت نشته دے
خولہ د زلفو سیوری کبھی پہ غلابہ درلہ درکرمہ

پدی سادہ شعر کبھی ساجد خومرہ پاکیزہ خیال پیش
کوی لکہ چھی وائی:

زۀ د گلونو شوکول لویه گناه گنمه
په طمع طمع راته مه نیسه جولنی دگلو

یاداچې:

مه کوه په ما شکونه مه کوه

ستایمه نو ځکه خو دې ستایمه

کېدے شي چې د یوکس نیم نظر کښې نور شعرونه
عام انداز کښې وي. خو دومره خوده چې ځوان ساجد د
زرخېزه ذهن نه دا امېدل لرلے شي چې د فن بوتی به ئې
مېوه دار باغونه شي. خو لږه روزنه او ابیاري به
غواړي چې د داخل جذبې ئې ژوندی وي. نو وخت
مشاهده او مطالعه به ورته لارې گودرې سموي هېڅ
استاذ ته به ئې ضرورت نه وي.

تنقیدي اجلاسونو کښې شرکت هم ډېر سودمند ثابت
شوي دي. ډېر څه پکښې زده کېدے شي - هر شاعر له
پکار دي چې د غزل شعرونه ناتکی وليکي او نهه
شعرونو نه زیات نه وي ځکه چې د غزل خوند ورک نه
شي د نورو ژبو د ټکونو نه تر ډېره حده څنګ پکار دے

ہغہ تکی چہ زمونر پہ روزمرہ ژوند کبني وئیلے
کیري ہغہ خیر دے .

زہ د ساجد پہ دہ شعر خیل لیک ختمؤم:
زرو رسمونو کبني غمي تومبم دنوي دور
لہ دہ زرو زرو قصونوي قصي جوروم

اکرام اللہ گران

خپلې خبرې

ددې کتاب د لیکلو نه زما مراد صرف د شاعری تنده سرول نه دي، بلکه د پښتو ژبې د خدمت او ددې سره سره دې قوم ته د بیداری د دعوت جذبه هم پکښې شامله ده. په هر هغه څه کښې چې ستا د پاره ښېگړه، مسرت او خوشحالي او راحت وي، ستا د پاره ښائست د مې په دې کتاب کښې مختلف موضوعات دي، لکه رومان،

پښتونولي، اخلاقيات، ننگ، پت، مېړانه، بښېگره او داسې نور.

دا ټول زه بنائستونه گڼم، دا زما د وطن بنائستونه دي او زه ددې بنائستونو د ودې او روزنې د جنون تر حده آرزو لرم. او دا آرزو صرف د الفاظو تر حده محدود نه ده بلکه ددې د پاره خپل ټول صلاحیتونه پکار راولم او دهغې خنداو لري کولو د پاره د خپل ذاتي کوشش نه علاوه د شعر په ژبه د اولس د راپارولو سعی کووم.

زمونږ د معاشرې زیات صلاحیتونه د مختلفو خامیو په وجه ترلې پراته دي چې په هغې کښې ټولو نه غټ سبب یوه مفلسي او دوهم توهم پرستی او جهالت دی او هم دا دوه عناصر دي چې زمونږ صلاحیتونه او امتیازات ترلې او بند ساتي او یانې په نامناسبو موقعو په استعمال کښې راولي.

که د یو شاعر په فرائضو کښې یوه اهمه فریضه داوي چې
هغه دې د خپل قام او اولس د بېدارۍ د پاره خپل
صلاحیتونه په کار راولي یا خپل فن په مؤثره توګه
استعمال کړي.

زه هم په حیثیت د یو لیکوال د دغه فریضې ادا کولو نه
ځان بهر نه کړم او په چغه سره دا وایم.

د سپک په سپکو او ازونو به پرېد کړې سبا
نن د پښتو که په درنه چغه مې وینن نه کړلې

بیا به له خوبه دې شپېلی د اسرافیل وینوی
که د پښتو په پښتنه چغه مې وینن نه کړلېس

ساجد

دا خبره هرچاته ښکاره ده چې هر فن په تعمیرې او
تخریبې دواړو اړخونو په استعمال کښې راوستې شي
شاعرې هم یوفن دے او دا فن هم زیاتو خلقو په داسې
تخریبې لارو کښې استعمال کړے دے چې په نتیجه
کښې ئې کمزوري عوام د جابرانو حاکمانو او تش په نوم
د مشرانو د ظلم، غصب او استحصال ښکار شوی دی

ددې نه علاوه د اولس سوچ، فکر او شعور پرې د مودو مودو ترلې شوي دي. ددې برعکس ددې فن داسې استاذان هم دچا نه پټ نه دي. چاچې ددې قسم ناوړه چارو خلاف د شاعرۍ په ژبه جهاد جاري ساتلې دے اولس ته ئې د اولس په ژبه د هغه مقام بنودلې دے او د خلقو د شعورې سطحې د لوړولو زيار ئې جاري ساتلې دے.

دا هغه ليکوال دی چې په حقيقت کښې ورته د قوم سترگې وئيلې شوي دي. زه د الله پاک نه دعا غواړم چې الله پاک دې ما او زما دوستان ليکوال د هغه خواخوږو او اولس دوسته ليکوالو په صف کښې او دروي. چاته چې په صحي معنو کښې د قوم سترگې وئيلې شي.

شہرزادہ ساجد

۷ مارچ ۲۰۰۳

حمد

چہ خالق برحق د کُل وارہ خلقت دے
بس ہغہ احد اللہ رب العزت دے

د ثنا حد ئی معلوم نہ دے سا جدہ
حقیقت دے حقیقت دے حقیقت دے

مُحَمَّد ﷺ

خومره بنکله او بنائسته وود اشنا مخ

خدائپگونه رسي هغه ته د هیچا مخ

دا عاصي ساجد به خنگه ورته مخ شي

چرته هغه حسين مخ او چرته دا مخ

دُنیا

لویه دنیا ده چاپه خه او چاپه خه او خوره
چالورې تندي پکښې تېرې کرې چابښه او خوره

ددې دنیا د ظلم جبر قيصې چاته او کرم
چاپه دهوکه او خوره چاپکښې دهوکه او خوره

يا به تقدیر وي یا تدبیر وي، دې نه نه يم خبر
خوزه چې گورم چا توده او چا سره او خوره

دچابد بختوئې تش تېر شي په گتلو عمر
چا چې ترې واخستل خوندونه هم هغه او خوره

چا نازبینانو له پخلي کوي خوه لو کښې ډوبه
ددې مزدورې ځوانې هسې تناره او خوږه

څوک مزدوري گوري او څوک دي دمزدور په تلاش
څوک پېسې او خوږو او چا پکښې پېسه او خوږه

ساجده يوشان کمزوري د بندگۍ ده دغه
چې يو سجده او نه کره بل پکښې دانه او خوږه

ستا پہ نظر کنبی کئے سور اور نہ وے
بانرہ د سترگو بہ دے تور نہ وے

دگرمی تاؤ کئے پہ کتو کنبی نہ وے
مژگان راتاؤ بہ لکھ لور نہ وے

ستا کئے د سترگو لمبی بلی نہ وے
زہرے زما بہ سوے سکور نہ وے

ستا د بنائست شور کئے خورشوے نہ وے
زہرہ بہ مہی ہم در پسی خور نہ وے

پکنبی سوارہ بہ راتلے نہ دردونہ
کئے مہی ستا غم پہ اوگوسور نہ وے

پہ یو طرف بہ ترے بیچ شوے وومہ
کہ د چار گل پری خلے وور نہ وے

ما بہ کور نہ لے ووستا پہ زپہ کنبی
کہ دے زما پہ زپہ کنبی کور نہ وے

زر زری زلفی مے خد سسپینو زرو
ماتخنتول خو کہ پے غور نہ وے

پہ شرمگیر نظر بہ تانہ کاتہ
زما پہ مینہ کنبی کہ زور نہ وے

ساجد بہ خاوری ووپہ گور دنہ
کہ ستاد شوخ نظر تے کور نہ وے

پہ دی کبھی نہ منہ ستا شہخہ

خُم مہکدی تہ خامخا شہخہ

نن درتہ بنائمه بنائست د بنکلو

خیر کئ منکرپی لہ بنکلا شہخہ

خیال می دے حوری دی نصیب کبھی نشتہ

چی ئی لہ بنکلو بی نوا شہخہ

مونرہ قدرت دوارہ یوکری نہ یو

ستالار جُدا زما جُدا شہخہ

یوخوا جانان دے بل خوا حورِ غلمان
دادے زما او دغہ ستا شپخہ

چی ئی خندا کرلہ پہ نور و پوری
نن ہم ہغہ دی دخندا شپخہ

ساجد د بنکلونہ منکر بہ نہ کری
گلونہ بونی لہ دی پیدا شپخہ

نن خیری جولی ورلہ خالی ورمہ
 دا ورلہ دالی دپسرلی ورمہ
 مینہ چہ کووم دنبہ پپرو سرہ
 خود بہ ورلہ جبہ کنبہ کشمالی ورمہ
 ہارلہ داشنا چہ تری گلونہ ورم
 خکہ سپوری ستغی دمالی ورمہ
 سرتلی کنبہ بدم پسہ خم کلی تہ
 نن بہ ورلہ مینہ مثالی ورمہ

دامی خواست پہ پروزارونہ منی
زہ ئی ہریو پتہ پہ شپیلی ورمہ

را دی شی پہ وخت د خنکدن زما
گورته بہ ہم دغہ خوشحالی ورمہ

زہ ساجد د خپل غزل پہ لوخی کبھی
وینی د زرگی یار لہ لالی ورمہ

گناہ

کرم چہ ئی ضعیف نو خامخواہ بہ مہ بخنبی

چاچہ کرم پیدا ہغہ بادشاہ بہ مہ بخنبی

یوگناہ مہ کرہ دہ خو حال ئی چاتہ نہ ویم

خدائے کئ مہ بخنبی پہ دہ گناہ بہ مہ بخنبی

آہ مہ د خولہ اوئی چہ پہ غورہ مہ دچا آہ شی

دغہ زماوس دے پہ دہ آہ بہ مہ بخنبی

یم ساجد د بنکلو قدردان بنکلو تہ گورم

یمہ پر امید پہ دہ نگاہ بہ مہ بخنبی

زرۂ چہی مہی د تن سرہ واپس ستالہ دیدنہ خئی
دالکہ سرے چہی مسافر شی لہ وطنہ خئی

زہ پسی د کورہ صحرائی شوم بھر اووتم!
دلته خواشنادے چہی ترے کیری نو دننہ خئی

وینہ مہی د چا تلاش کنبی اوچہ شی اوچیری لا
اوبنکی لہ گرہوانہ سہوا کیری پہ لمنہ خئی

خوالہ چہی مہی راشی لکہ نوے چہی ژوندے شمه
تلہ ئی داسی غم وی لکہ روح چہی لہ بدنہ خئی

نن چہی دستم خزان ساجدہ پری راغلے دے
اوترلی کدی بوراگانو لہ چمنہ خئی

يم رښتین رښتینې مې وعدې لگي

دغه شان مې پاکی ارادې لگي

شي به اخستل پکښې دساه منع

لاخو پابندیانې به تردې لگي

مه وایه چې زر به افسانه شمه

دغه سخت منزل دے پرې مودې لگي

خُم ددې وطنه کده نغار مه

دلته خو بتانو ته سجدې لگي

مر شي پکڻي وانہ وري د خيلي نہ
دارنگي مي پاڪي عقيدې لگي

خه چي دي په زره وي پتوي ئي نہ
ستاسره مي ياره هم په دي لگي

زه ساجد صفت دامپلونو ڪرم
شبخه ستا سبي اوڀري اوڀري لگي

تہ خہ محل تہ د زردار سرہ یاری جو پھ کپہ
چپ ہرہ گرمہ آرزو ستا د زپہ سرہ شنی پکبئی

زما جونگرہ کبئی بجلی نشتہ ڊپوہ بلیبری
خانته ببوزے چپ وہمہ ڊیوہ مرہ شی پکبئی

قطعه

دسپک په سپکو آوازونو به پرېد کړې سبا
نن د پښتو که په درنه چغه مې وینن نه کړلې
بیا به له خوبه دې شپېلی داسرافیل وینبوي
که د پښتو په پښتنه چغه مې وینن نه کړلې

دسحر خۂ مزہ نشته د مابنجام خۂ مزہ نشته
بی لتا په هغه خائے کبئی اوس د جام خۂ مزہ نشته

چی هوسی غوندي به گپرشوم پکبئی زه په لږ ساعت کبئی
خوچی ولې زلفو! ستاسو اوس د دام خۂ مزہ نشته

که داژوند وي او دا حال وي او دالوبی په سرونو
نو پوهېږم چی د ژوند مود انجام خۂ مزہ نشته

دخواصو خو کهدے شي سپرلے ڊک وي دگلونو
 نور خو هر خواته خزان دے دهر عام خه مزه نشته
 چي د پوهي د شعور او دمستی سندرې وائي
 نن دهغه شاعرانو د کلام خه مزه نشته
 حق وينا کول يو جرم دے ساجده پري خبر شه
 ددي کار د ډاډ گېرني، دانعام خه مزه نشته

وطن

کہ دلتہ خوان شم خوستا یاد بہ مہی کپری زور و وطنہ
وطنہ! تاکبئی یوزلمے ووم خواہ کہ زور وومہ زہ

دلتہ کہ مور شومہ خوستا دیدن وپے یمہ
تاکبئی کہ وپے ووم خوستا پہ دیدن مور وومہ زہ

ژپہ دم دپہ رد یوی خندا دپہ ارہ
رنگ ئی راو رو پہ خندا راتہ دلبر شو

لکہ گل مہی پہ رخسار داو بن کونم وو
شپہ اوپردہ وہ خوپہ گل اخر سحر شو

سندره

خالي اور بل له به دې راوړم غنچکونه
 خولاوار او کـږه
 لږ انتظار او کـږه
 سپرله به راشي

بنکاري به ټولې مينې مينې
 دگل په مخ کښې
 دواړه به وايو سپينې سپينې
 دگل په مخ کښې
 شي به خرگندي زما وينې
 دگل په مخ کښې

زما دزړه وينې به اوس راوړې رنگونه
 خولاوار او کـږه
 لږ انتظار او کـږه
 سپرله به راشي

نن تا نيولې سترگې سرې دي
 گلونه غواړې
 اوبنکې په مخ دې راخوړې دي
 گلونه غواړې

دہری دہی کپڑی شوگیر دہی
گلو نہ غواہی

زلفی دہی سپوری راخوری دہی
گلو نہ غواہی

دخوش حالی دپارہ ستا کووم غمونه
خولاوار اوکپہ
لرانتظار اوکپہ
سپرلے بہ راشی

وطن بہ تہول ورمی ورمی شی
ورمی دمینی
پہ تہول ہواد بہ راخوری شی
ورمی دمینی
دزپہ پہ کور بہ زلزلہ شی
ورمی دمینی
وخت بہ دزرونو دمی شی

وڙمي ڊ ميني

ستا دنبائست غوتي به اوسپري رنگونه

خولا وار اوڪڙه

لڙان انتظار اوڪڙه

سپرلے به راشي

خمار خمار به شي ڪڪو ڪنبي

ڊپرزر ساجده

ادابه اوموسي بنوڪنبي

ڊپرزر ساجده

دسرو گلونو انتگو ڪنبي

ڊپرزر ساجده

بيا په اوريل ڊگلو جوڙ ڪڙه قطارونه

خولا وار اوڪڙه

لڙان انتظار اوڪڙه

سپرلے به راشي

پہ ھر ڇيز کڻي اعتدال ساتل پکار دي
تردي حدہ غلام بنه دے چي آزاد شي

آزادي هم تـريوحدہ آزادي وي
کوم يوقوم چي ڊپر آزاد شي نوبريباد شي

ماتہ معلوم دے خپل بي وسه حالت
هغه حالت ته بيا واپس مي نه کري

خدايه د خلقو د خندا شي سرے
مرگ راله را کري خوبی وس مي نه کري

چي خور جانان کله شوروشي په ترخو خبرو
زه پري تريخ جام اوڅنمه سرشي په خوږو خبرو

څه چي دي خيال وي زربيان ئي کره په لنډو تکو
زه عادت نه يمه جانانه د اوږدو خبرو

خپله جانانه څه چي نن خپلي خبري اوکړو
ډېر ستره کره يمه زه پردو پردو خبرو

اوس مي قاتل غم په بل چل هنر وژلې نه شي
زه ژوند مې کره خپل اشنا يمه په مړو خبرو

ساجده! ذهن نه مي نوي وخت پردې لري کرې
اوس يقين نه کړم دشپخانو په زړو خبرو

هغه هم وخت وو په خدا په خوشحالیو کښې وومه
د خوشحالی په غم کښې گرځم پرېشان یمه اوس

هغه هم ورځې وې چې خلق به حیران وو راته
دامې هم وخت دے چې په ځان پورې حیران یمه اوس

اوس ئې زه پرېښودم هغه ئې واخست
نن ئې ملگره پوخ د خوا کړو هغه

ولې افسوس مالہ په دغې راځي
ما داشنا سره اشنا کړو هغه

مہ ژارہ خندا بہ درلہ راورمہ
 زہرے دسبا بہ درلہ راورمہ
 ژوند بہ دې رنہا کر مہ
 لمبې بہ پہ خان پورې کر مہ
 زلفولہ بنکلا بہ درلہ راورمہ
 گل جدا جدا بہ درلہ راورمہ
 ژوند بہ دې رنہا کر مہ
 لمبې بہ پہ خان پورې کر مہ
 خاورې بہ ژوند خپل کر مہ
 ستاژوندون بہ گل کر مہ
 نور بہ راتہ نہ ژارې
 ژوند بہ دې بدل کر مہ
 مینہ بې بہا بہ درلہ راورمہ
 شونہولہ مُسکا بہ درلہ راورمہ
 ژوند بہ دې رنہا کر مہ
 لمبې بہ پہ خان پورې کر مہ

دغہ دے ورخم پسے
تہ راتہ لہ وار اوکرہ

گل بہ دے ژوندون کرہ
بنکلی انتظار اوکرہ
خہ چے غوارے دابہ درلہ راورہ
خمہ خامخا بہ درلہ راورہ

ژوند بہ دے رنہا کرہ
لمبے بہ پے خان پورے کرہ
ژوند بہ دے رنگین کرہ
زپر مخ بہ دے سپین کرہ

ستا غارہ کنبے زہ ساجد
خان بہ لونگین کرہ
مینہ او وفا بہ درلہ راورہ
خلقونہ پے غلا بہ درلہ راورہ

ژوند بہ دے رنہا کرہ
لمبے بہ پے خان پورے کرہ

ما جام — ونہ ڄنبلي دي ڄنگڀر مه

لاس راڪه جانانه راغور زپر مه

تن ڪه مي بي واڪه دے نوڄه او شول

ذهن مي خپل واڪه دے پوهپر مه

بنه ده چي نشه يم بي پرواه يم

دائشه چي لاره شي شر مپر مه

زيات سرور مستي لري زاره شراب

دا زاره چي نه ڄنبمه زپر مه

بدد مي وائي ڪه ڄوڪ وائي دي

زه ساجد خود پرور ته ڪرپر مه

دېره موده پس به او څښم داشراب

راکړه ساقی راکړه ماله راشراب

خلق دې شراب څښي دانگور څرما

ماله خو پکار دي یاره ستاشراب

څوک که ئې امید کوي د مرگ نه پس

ماته نصیب شوي په دنیا شراب

ورکه شه توبه زه خو نغري وهم

بیا شراب او بیا شراب او بیا شراب

خوند د ژوند ساجده په محفل کښي وي

څنگه چې خوند نه کوي تنها شراب

ہائیکو

ووم د ناصح د نصیحت نہ سترے
 خونن ئی تنگ د نصیحت نہ نہ شوم
 مایہ غورونو کنبی مالوچ ایبئی وو

ہائیکو

خوبہ دی ژارو خوار نصیبہ زمونر
 دچا دتپلو د چینو دلاسه
 زمونر د سوات پہ واورو اور اولگپد

سندرہ

ماکرے دلتہ کنبی دسرو گلونو کردے

سپرلے بہ راشی

مائی د زرہ پتہ وینو کرے اوبہ خوردے

سپرلے بہ راشی

پہ زرخیرونو مہ حالات سپرلے ترلے نہ شی

اخر بہ گل شی غوتی

کہ گل چینان شتہ خوزمونہ سپرلے ترورلے نہ شی

اخر بہ گل شی غوتی

زر بہ زرغون شی ورتہ ماترلے سردے

سپرلے بہ راشی

خیردے کہ وینے درکرم زہ مخ مہ رنخور بنکارہ شی

داخہ تاوان خونہ دے

زما دزرہ پھ وینو سور گلاب به سور بنکاره شي

سپرله به راشي

په دې سپره سپره چمن کنبې به بنکلا بنکاريري

په وینو سره گلونه

په خاموشی په وینو سره به په خندا بنکاريري

په وینو سره گلونه

دغه مقام ته پاتې لږ زما سفر دے

سپرله به راشي

بل چې د سرو گلو لمبې شي چمن اور به واخلي

خان به ساتې ساجده

لاچې پرې پېغلي راخوري شي وطن اور به واخلي

خان به ساتې ساجده

زربه پخلاشي كه زمونږ نه مرور دے

سپرله به راشي

مائی دزرہ پہ وینو کرے اوبہ خور دے

سپرلے بہ راشی

ماکرے دلته کبھی دسرو گلونو کر دے

سپرلے بہ راشی

مائی دزرہ پہ وینو کرے اوبہ خور دے

سپرلے بہ راشی

ژوندون به خاورې کر مه اوبسکې به باران جانانه
ستاتور اوربل له به زرغون کر مه گلان جانانه

په ائینه کبني چې خپل زېر زبېخلې مخ اووینم
زړه مې راډک شي ژړا راشي په خپل ځان جانانه

چې پکبني اوگورم والله راته بنسکار پرې پکبني
دگل په مخ کبني اے زما دگل په شان جانانه

دلته د ميني په نوم خلق ويني څبني دخلقو
دچا په مينه چې دوکه نه شي نادان جانانه

کٔ ستا په مینه قربان نه شم ستا مئین به نه یم
چرته یوځلې په ما او کره امتحان جانانه

دهرچا زړه وی هُو بهُو دارمانونو جهان
ډپر جهانونه کرل پیدا دې یو جهان جانانه

مینه ده پاکه قدر او کره د ساجد دمینی
مینه کوی او مینه غواری مئینان جانانه

سندرہ

لہ زلفو اوباسہ تارونہ

رائہ گندہ مہ پرہرونہ

گلاب مہ تالہ راوړو سور

پہ وینو سور راغلمہ

درلہ راوړي مہ رنگونہ

اوس بنکلوه رالہ زخمونہ

گلاب مہ تالہ راوړو سور

پہ وینو سور راغلمہ

تالہ مہ سورگل شوکوؤ

ازغوکر م سورپہ وینو

گرہوان ریبنی ریبنی شو

ماتہ خیل خان پہ سورسپرلی

کبنی دے منظور پہ وینو

گرہوان ریبنی ریبنی شو

کہ دسپرلي دي سره گلونه

زما هم سره دي پرهرونه

گلاب مي تاله راوړو سور

په وينو سور راغلمه

ستا دخندا دپاره تلم

خوماژرا راوړه

تاله ژرا جانانه

زه پراميده وومه

تاله مني بنکلا راوړه

تاله بنکلا جانانه

ماوې راوړمه خمارونه

خوولسي رامې وړو غمونه

گلاب مي تاله راوړو سور

په وينو سور راغلمه

ستاتورې خنې کې شوي سپيني

نن دگل په ارمان

په مونږ به راشي سپرلي

ساجد تہر کرے دے خیل ژوند
سپرلی تہ تل پہ ارمان

پہ مونر بہ راشی سپرلے

بیا رپڑوہ پری ارمانونہ

پہ زلفو گل کرہ قطارونہ

گلاب می تالہ راوڑو سور

پہ وینو سور راغلمہ

ہائیکو

دخشاڪ پنڊئي اوس په سر نه بنڪاري
 په دپواله سپياڪي هم نه تپي
 چاوي چي كلي ته ئي گيس اورسپد

چي کله کله ساقي جام رانه ڪري
 زه تري يوجام نيم پتوومه ڄنممه
 زه په حرامو ڪنبي حرام ڪوومه

ہائیکو

ستا سود بنوپہ طمعہ نہ یم گورے
 دوستانو دادی ستا سو بنیۂ ماسرہ
 چپ بس زما سرہ خۂ بدمہ کوئی

ترخو بہ گرخئی درپہ در پښتانه
رائی چي يوشو لراو بر پښتانه

دخپل نفاق او ناپوهی په وجه
نه دی محفوظ په سمه غر پښتانه

د فېرنګي نه دا تپوس کوومه
چاکرل په خپلو کښي په شر پښتانه

اول جنګ راوړی پښتني سيمي ته
بيا مشهور کړي ترهه گر پښتانه

غیر راتہ یودی مونہ تکر و کنبہ تقسیم
وژنی دورخی رانہ زر پنبتانه

ژوند تہروی دتہر عظمت پہ قصو
پہ وړاندې نہ کوی نظر پنبتانه

ساجده خوچی تہول یوموتہ نہ وی
پہ ژوند بہ ستړی وی اکثر پنبتانه

چې راسره دي ستا غمونه زه به خه اوده شم
چې تبنتوي رانه خوبونه زه به خه اوده شم

چې هره شپه دي سملاستل داننتظار به بستر
شمارم واره واره وختونه زه به خه اوده شم

چې ستا دنه راتللو اورمه د خيال په غوزو
د خاموشۍ داپېغورونه زه به خه اوده شم

لاچې مې سترگو کښې پراته دي ختم شوي نه دي
ستا د نظر خواړه خوندونه، زه به خه اوده شم

په پښتنه سيمه اوربل د دغليم دلاره
اورم د توپو آوازونه زه به خه اوده شم

ساجد خوبونه د خپل ستري زړه دمې له غوارم
چې تبنتوي مې ستا يادونه زه به خه اوده شم

زرگیہ ہر یونہ کلے یار کرہ پہ مانہ درنیبری
بنکلی پہ ما بانڈی انبار کرہ پہ مانہ درنیبری

اشنا د غم سرہ خوزہ تا اشنا کرے یمہ
اوس د جہان غم پہ ما بار کرہ پہ مانہ درنیبری

کرہ دی راجمع د خیل جور اوستمونو غرونہ
بیائی زما پہ سر قطار کرہ پہ مانہ درنیبری

دزہ پہ سر کہ مہ دلے شی ستا خواہہ دردونہ
پہ دی خیل خان بنہ خبردار کرہ پہ مانہ درنیبری

دتولو بنکلو اداگانہ او نازونہ راورہ
بیا ما ساجد تہ ئی راشمار کرہ پہ مانہ درنیبری

هر خوکه په دې سیمه گلونه دي رنگونه دي
ماته لگېدلي د حالاتو زخیرونه دي

راشه ته زما د زړه د اسره زخمونه او گوره
داهم که پوهېږې د گلونو تصویرونه دي

ماپه محرم کښې خان له مخ په ژړا سور کړلو
ستا که په اختر کښې په نکریزو سره لاسونه دي

اوس ئې د اوربل په تار د مینې په ستن او گنده
داجانانه ستا په سر مات شوي مو سروونه دي

هغو له گلونه ورکوي چې خوک ئې نه غواړي
وخته خوبس مونږ ته دې خوړلني قسمونه دي

مخ ته چې دې گورم هغه دم ترې غزل وليکم
ستا په مخ کښې ياره د غزلو کتابونه دي

بس کړه نور ساجده دادبڼکلو رشته بڼه نه ده
داخوتول دردونه دي دردونه دي دردونه دي

کٔ نٔ ئي ياد وومه خو پخپله راپه ياد شي
 کٔ نه ژارم خو اوژارم چي کله راپه ياد شي

په ډکه خوله خندامي په ژړا کښي شي بدله
 په داسي خوشحالي کښي راته څٔ له راپه ياد شي

سحر چي راسره وي زٔ ئي هيڅ قدر اونه کړم
 ماښام چي توره شپه شي راته هله راپه ياد شي

فواد په خوشحالي مي زړٔ ته راشي خو خفٔ شم
 سنبل صدف چي ماته کله کله راپه ياد شي

هرخو کٔ هٔرومه ئي خوبيا هم نه هٔريږي
 کٔ هٔر ئي په يوه کرمه په بله راپه ياد شي

دهغي پاكي مينې خٔ خوارٔ خوارٔ يادونه
 لمبي مي پورته کيږي له گوگله راپه ياد شي

زما دجُدائي وخت ئي را ياد کړو په ژړا شوه
 قصه چې ئي دغم راته کوله راپه ياد شي

په ما ساجد پسې چې به ئي اوبنکې تويولې
 دژوند ټوله نقشه ئي مکمله راپه ياد شي

چہی داسی رنگینی اوبنکلاگانی وے اوزہ وے
 چہی داسی ڊپر گلونہ گداگانہی وے اوزہ وے

چہی دابنکلی ساقی بنکلی محفل بنکلی چمن وے
 چہی دابنکلی غٹی راتہ خندانہی وے اوزہ وے

چہی داسی غبرگ جامونہ غبرگ گوٲونہ مہی کولے
 چہی داسی غبرگنی ماسرہ روانہی وے اوزہ وے

چہی داخوٲی خبری خوٲر محفل خواٲرہ کتل وے
 چہی داسی داخوٲی شوٲدہی گویانہی وے اوزہ وے

پہ لاس کبني جام، دشونڊو جام پہ سترگو کبني جامونہ
 چہی داسی ڊپر جامونہ خنداگانہی وے اوزہ وے

چہی دغہ شان ور کلک وے پہ غمونو پسي خدایہ
 ساجدہ چہی ہم داسی خوشحالیانہی وے اوزہ وے

سندرہ

دخوشحالی سرخی ترې غوارم ستا دپاره یاره
 مالہ سپرلی رنگونہ نہ راکوی
 اوس پہ ژړا انتگی سره کړه وفاداره یاره
 مالہ سپرلی رنگونہ نہ راکوی
 دوی سره گلونہ، سره مخونہ سره زلفان غواری
 زېر انتگی او تور زلفان خه کوی
 دوی خوگملې غواری بنگلې غواری خانان غواری
 خواری جونگرې او خوران خه کوی
 تالہ خالی لاسونہ راغلم له گلزاره یاره
 مالہ سپرلی رنگونہ نہ راکوی
 دلته عیشونہ شته گلونہ شته رنگونہ شته دے
 ولې زمونږ دپاره نہ دی گلہ
 دلته وږمې شته دے نغمې شته خمارونہ شته دے

ولي زمونر د پارہ نہ دي گلہ
 تہ بنہ پوہپرې پء دي پوہہ شہ ہونبیارہ يارہ
 مالہ سپرلي رنگونہ نہ راکوي
 خہ پء خندا خہ پء مسکا دي بنكلي بنكلي گلان
 ولي حالات دلته مونر کله پرپردي
 دزرہ پء وينومي ساتلي لمبېدلي گلان
 ولي حالات ورتہ مونر کله پرپردي
 زرہ پء گوگل کبني دساجد دے ناقرارہ يارہ
 مالہ سپرلي رنگونہ نہ راکوي

چي تلاش د حلال رزق کري په دودى

په محنت او مزدورى کښي بي آرام دى

په حلاله گټه سم سره حلال شي

چي خوړلي ئي حرام دي په آرام دى

ستا په حالت باندي به اوبنکي څنگه نه تويوم
دپخوانو د زړه توتو ته وي اوسنو هپره کړي
ماخو وي تابه د دنيا خلقو ته زده کړي پښتو!
ولي افسوس چې زمونږ خپلو پښتنو هپره کړي

ددې سپرلي داسې گلونه سره دي
لکه زما د زړه زخمونه سره دي

دادمستی خوشحالی رنگ خونہ دے
داپه خپروئې مخونہ سره دي

دزرگي غوښې شوکوي پرې زما
حکھ خوگلي ستا نوکونہ سره دي

دائے گپدی ایسبی پہ سرد تپلی
یا کئے د خایہ ئی سرورونہ سرء دی

دمرگ نہ پس دوزخ بہ خء او گتیم
مونر تہ خو دلته تنورونہ سرء دی

گورے دچا خونخوارو ذکر لیکي
گوتی ئی سري دي قلمونہ سرء دي

گناہ د سور دوزخ گتیم پہ کتو،
ستا چي پہ غارہ تعویزونہ سرء دي

اے انصاف دارو دادچا بچي دي
چي ئی پہ وینو دیوالونہ سرء دي

دا شراب نہ دي دادی وینی زمونر
ستاسو پہ لاس کنبی چي جامونہ سرء دي

خِيگر به غوخ گريوان به سور گرخووم
بنكلو اغوستي قميصونه سره دي

پنبتنو پېغلو رلي شوي د اور
كه مويه مخ باندي خالونه سره دي

كمزوري حق د ژوندانه نه لري
بل په كورونو ئې اورونه سره دي

ساجده سنتا په غيبت نه مريږي
بيا د شېخانو محفلونه سره دي

ہائیکو

زہ یو مزدور یم کووم غم د خپتہی
ماڊ پرو خلقوله بنگلی جوړی کرې
خود جونگری مالک نہ شومہ لا

ھیخ پرواہ می نہ وہ کہہ پردو خلقو پردے کر مہ
 شوک چہ می پہ زرہ کنبی وو هغو خلقو پردے کر مہ

یولاس می د سرو بل می د سپینو وو یاران وو د پر
 شوم چہ بی پپسو نو د پپسو خلقو پردے کر مہ

لاس کنبی چہ تسبی پہ سریتکے ریری او بردی لری
 یہ خلقه زہ دی قسم له بنو خلقو پردے کر مہ

زہ مینہ کووم مینہ پالمہ مینہ غوار مہ
 دامی دے قصور پہ دی قصو خلقو پردے کر مہ

خدايہ د پيسو ږلي رابنکې په لالچيانو کړې
 زه افلاس وهله په پيسو خلقو پرده کړمه

مينه محبت پښتانه خپله سرمايه گنږي
 زه چې چاپرده کړم بي پښتو خلقو پرده کړمه

دا خلق خوداسې دي چې غټو ته سجدې کوي
 زه ساجد هم دغسې ورو خلقو پرده کړمه

هائيکو

ناست چې پرون په درې پائيزه کښې ووم
 ذهن له راغله درې پريزه زما
 ما په رکشه کښې هائيکو ليکله

چاچی د ظلم خلاف خپله جوانی او بڅښنه
بیا کامیابی او کامرانی د هغو پښې ښکلوي
د شهیدانو مزارونو ته لږ فکر او کره
چی په مزار ورله بنائسته جوته خازې ښکلوي

دامید بلو غر غنڊو ته مہی پوکھی ورکوی
خوهر ارمان ته چہی مہی ولہی تہزنڊی ورکوی

زار شم د هغہی ملکہ زار شم ورتہ کلہہ کووم
چہی مہی ایمان او عقیدہی لہ آزادی ورکوی

د دیدن تہری مرہہ کبده دوی بہ خندل ورپورہی
دتندی مرو لہ اوس پہ خولو کبني بتکھی ورکوی

پتنگ خان اوسپزوستي ئي کپو پہ دہی غرض چہی
دشمعی حُسن او بنائست لہ زندگي ورکوی

د دہی سپرلي دغہ فضا خہ عجبہ غونڊی دہ
چہی پری سرخی وي، هغہ شونڊو لہ سرخی ورکوی

ساجده تہ خولو رسبق واخلہ دشمعی نہ نن
پخپلہ سوزي خودنيا لہ رنرائي ورکوی

دپښتو نشرياتي ادارې

پښتون له دومره پښتو هم نه ورځي
لکه ورځي چې يوروسي ته پښتو
ورو ورو ورکيږي د پښتو نشريات
سترگې نيولې بي بي سي ته پښتو

پښتون

لړپښتون او برپښتون
 نرپښتون بادرپښتون
 غونډه پښه یوسسنگرپښتون
 نن شولو تاله ترغه
 نن شولو تاله واله
 نن شولو پری پری
 نن شولو توتی توتی
 هغه دیوې کوپمی
 خلق شو کوته کوته
 دغه مخورپښتون
 دغه با اثرپښتون
 تپرد مال او سرپښتون
 نن شولو تاله ترغه
 نن شولو تاله واله
 داد احمد شاه بچے
 دغه د شہر شاه بچے
 داد حکمران بچے
 داد شہنشاہ بچے

درون لکده د غر پر پښتون
 شـو د مـنـچ و زر پـښـتون
 هغه زورور پر پښتون
 نن شولو تاله ترغه
 نن شولو تاله واله
 بیائی کې کړې راتول ربه
 دا گلونه تـول ربه
 غواړي گلده ته ساجد
 ښکلې دغان تـول ربه
 دا کسکر کسکر پښتون
 دا کله په سر پښتون
 گرځي در په در پښتون
 نن شولو تاله ترغه
 نن شولو تاله واله

ہائیکو

ماپہ تودہ زمکہ دمہ کرے دہ
 ماپہ تودو شگو مزل کرے دے
 دژوند مزی زمانہ مہ تیوسے

اوس ڄنگه به دي پرپر دم په اسانه لپونيه
په گرانه چي مي خپل کړي په ماگرانه لپونيه

توبه مي ده توبه بيا به دي چري خفه نه کړم
که داخلې پخلا شولي جانانه لپونيه

دازره مي څه غوخ غوخ شي څه جدا جدا توتي شي
چي کله جدا کيږي مي د خوانه لپونيه

داته اوس لپونې شوې ستا د رنگ نه معلوميري
دازه خو لپونې يم د پخوانه لپونيه

چي خان دي د لوگي لوگي زلفانونه لوگي کړو
ساجده خود اوس گرځي به بي خانه لپونيه

دې دنيا کښې رنگارنگه انسانان دي
لږ دځانه بې پرواه دي ډېر دځان دي

تل د غوختو په دانه باندې جنگيږي
بنيادم دي خو په خوي کښې مرزان دي

مچ په پوزه باندې نه پرېږدي زمري دي
هم په دغه خوي له پوزې اویزان دي

په دولت د غير د پاره وروڼه وژني
په پېسه د پردی وينې عزيزان دي

که په خټه دي بې شکه درانه خلق
البته چې په پېسو شي نو ارزان دي

هيڅ بره پرې څوک موند نه شي ساجده
خوپه خپلو کښې ديوبل دشمنان دي

بہی اورہ لمبو کنبی چہ سوزیرہ تہ
 اے زرگیہ ولی نہ صبریرہ تہ

نن دی اور بدلہ لی خہ دچانہ دی
 داچی پتہ د خان سرہ خند پیرہ تہ

اے د خو کلونو نہ بیمارہ زرہ
 او وایہ چہ کلہ بہ جور پیرہ تہ

لا چہ شہی ساجدہ دیار مخی لہ
 ولی بیاد پانی شہان رپیرہ تہ

ہائیکو

ووم د ناصح د نصیحت نہ سترے
خونن ئی تنگ د نصیحت نہ نہ شوم
ماپہ غورونو کنبی مالوچ ایبسی وو

دژوند ورخې تېرولې مې بهار ته
چې بهار شو، پکښې او ختمه دار ته

ستا د مینې نغمې تل پکښې غږېږي
که شې غوږ زما د خوږ زړه نغمه زار ته

هېڅ د غم او د فریاد حاجت به نه وي
که یوځلې مو کار او وئېلو کار ته

زه به ستانه څه گیلې د جفا او کرم
ما پخپله ور دانگلي دي انکار ته

که جائزه و م سجده پینده ته یاره
زه به تل وومه ساجد د تار خسار ته

یادونه را وریږي دې بې شانہ پېښوره
 تا کله هېرولې شمه گرانہ پېښوره

هرڅو که د لندن د رنراگانو ښار کښې ورک یم
 په زړه مې ده تیارة بغیر لتانہ پېښوره

که داخلې زه راغلمه وعده راسره او کړه
 چې چې مې جدا نه کړې د ځانه پېښوره

پیرس کښې د ښکلا په رنگینو آزاد نه شوې
 زما د زړه په کور کښې بند یوانه پېښوره

په ډېره خوشحالی کښې چې دې برید او کړي یادونه
 ساجد قلم ته لاس کړی له خفگانہ پېښوره

اوځه ددنيا كۀ د عالمه پناه غواړې
راشه مېكدې ته كۀ له غمه پناه غواړې

شونډې به دې خدائېگو سور سالو كړي لكه شونډې
زلفو كښې پناه شه كۀ ته سمه پناه غواړې

هغه كار كوه چې ستا د شان سره بنائېږي
أف! دچنار ونې له شرشمه پناه غواړې

ته چې په كوم چم دچا دميني توره دار شوي
بيا څنگ په دې چم كښې له دې چمه پناه غواړې

دلته چي د سرو اننگو سرو شونڊو ارزو ڪري
بيا ساجده ڏنگ له جهنمه پناه غواري

سترگو ته ئي زير نه شي ڊپر خيال ڪوه ساجده
ته ڪه خامخا دا پتم بمه پناه غواري

هائيڪو

اڳير بگيره وه ڪاواڪ ئي ڪتل
ماتري تپوس اوڪرو جانان دي ورڪ دے؟
وي ئي ڪنڊڪ نه مي بيژه ورڪه شوه

چا پہ تہول عمر کبھی اونہ لیدو یو وار پسرلے
چاتہ ولاړ وی له مودو پہ انتظار پسرلے

مراوی غوتی مراوی گلان چې پرې تازه تازه شي
وخته زه غواړم درنه دا رنگه د کار پسرلے

چې شنه خالونه رخسارونه ئې شي پانرې گلان
هله به راشي بیا زما د زړه په بناړ پسرلے

پکبھی خندان چې وي د غصب استحصال جوړ شوي
یقین مې نه کیږي چې راشي په دې لار پسرلے

زه به ئې دا احسان تر مرگه پورې هېر نه کړمه
که مې د یار غاړې له راوړي چې هار پسرلے

زہ د زلمونہ د غیرت د وینے سوال کوومہ
چی پری بدل کرم دابی رنگہ زیر بیمار پسرلے

یوخواخندادہ د مستی بل خوا سرے اوبنکی ژرا
داد غتھانو پسرلے دے دادخوار پسرلے

چی ترے دخوند او د مزو پنہ ان ترے نشم
ہسے کۂ راشی پہ اوگوبہ مے شی بار پسرلے

ساجدہ دا دی د حالاتو د تقسیم خبرے
چی چاتہ دار شی یوسپرلے او چاتہ دار پسرلے

چہ ورپڻي تور گتان شي
 چہ پرڦا په پاس اسمان شي
 چہ يادونه يو کاروان شي
 دگودر په لور روان شي

د سپرلي گرپوان شي خيرې
 د گلونو گلستان شي
 د شفقو شوخي بنڪلي
 چہ په غرو خوري وري شي

خوشحالي به هره خواشي
 چہ رنگيني ورځي شپي شي
 چہ سرخي دمخ نه څاڅي
 مخ دهر چا بنډا پرې شي

خوشحالي به هره خواشي
 بيا به هله پسرلي شي

چہ فضا شي په ورمو کښي
 چہ مستي شي په نغمو کښي

چي ڄمار شي په ڪڪو ڪڀني
ادا او موسي ٻنيو ڪڀني

چي شبنم غوتي غوتي شي
دگلونن واتنگو ڪڀني

چي بورا په خاموشي ڪڀني
لڀون شي پيريان شي

خوشحالي به هره خواشي

بيا به هله پسرل شي

دمئينو به گيلي شي

دخواني به ولولي شي

فضاگاني به خوري شي

سره گلونه به غنچي شي

چي دگل دمخ نه پورته

سري لمبي شي غرغري شي

چي ساقِي دمستو مست شي

لاس ڪڀني ماتِي ئي پيالي شي

دساجد زرهه په هوا شي

خوشحالي به هره خواشي

سپرل هله به دلِي شي

مادیاری پہ نوم دوکے اوخوڀرے
دگل پہ لخته مے تغمے اوخوڀرے

خلق دغوبنے نہ کباب جوڀوڀو
جانان زما غوبنے او مے اوخوڀرے

روڀرے ئے وے دراتلو راغلو جانان
پوخ مسلمان جانان روڀرے اوخوڀرے

مابه هم اوخوڀرے بچے خواره زمکه
دے زمکے ڀروله تنے اوخوڀرے

نن ځنگېدم دچا دخيال په ځانگو
دغم په کور کښې مې مزي او خوږې

نصیب ته گوره د قارغه په دنيا
بل خوا طوطي تازه مېوې او خوږې

دغم درياب کښې دې پيدا کړم ربه
پکښې مې ټول عمر غوږې او خوږې

خپله پرده او کړم په څه ساجده
د دوران خيرو مې جامې او خوږې

تالہ پیدا چي کرمہ زہ پھ زرہ چاودون گلونہ
لکھ سیرلے بہ دې خوارہ کرم پھ ژوندون گلونہ

ماتہ ملگرود سپرلي اندازہ اولگپدہ
چي مي جانان اوربل کبني ايبي و و پرون گلونہ

پرون پبنتون پھ خپل نظروو شهنشاه د وطن
ولي پھ سترگو کبني نن اوشود پبنتون گلونہ

بہگاہ مہی اولیدہ چہی سرئی پہ زنگون ایسنے وو
ایلہ مہی اولیدل پہ ژوند کبئی پہ زنگون گلونہ

جنون پری زور شی بنارته ئی دچا دکور پہ طرف
کلہ چہی یاد شی پہ صحرا کبئی دمجنون گلونہ

خہ بہ دروغ وایم چہی ستا رخسار ته گل اووایم
والله چہی نہ خوری ستا دمخ سره سمون گلونہ

ساجده گل بہ پہ لاس در شی خود خدای پہ فضل
پہ عقل کلہ دی خپل کری افلاطون گلونہ

قطعہ

دخوراک ہر شے مہدۂ کرہ بنۂ پہ غابنو
فائدی دپری تاتہ رسی بہ ددی نہ

دمعدی پہ مرضونو بہ اختہ شی
کہ د غابنو کار دی واخیست دمعدی نہ

زہد بی وسو د آھونو نہ نغمی جو ووم
 زہد لمبو لمبو حالاتو نہ غنچی جو ووم

شہدہ د ذکر د خوندونو نہ دی نن خبر ووم
 تالہ زہد نن د چاد او بنکو نہ تسپی جو ووم

دچا گربوان ئی کرو پارہ دچائی پنبی کرپی سوری
 ہغہ از غونہ خوبس زہد خانلہ جامی جو ووم

جانان پرون زما پہ مخ زلفی خوری وری کرپی
 خہ پہ خندا ئی اووی شپہ جو ووم تیری جو ووم

گوتی د ورخی مہ حالات غزل تہ کلہ پرپر دی
کہ جو وووم غزل نو عمر لہ دشیپی جو وووم

دژوند د جبر د دوزخ د سرو لمبو پہ مینخ کبھی
د چاپہ بنکلی خیال کبھی دوب شمه تپی جو وووم

زرو رسمونو کبھی غمی تومبم دنوی دور
لہ دی زرو زرو قصو نو قصبی جو وووم

چی کرپی شوی ئی دی خولی تل پہ دروغو وعدو
پہ سوک د شعر زہ د داسی خلقو خولی جو وووم

ساجد چی راغلمہ د مینی دنیاگی تہ نوے
نوے ملا شوم اوس د خانہ مسئی جو وووم

زمانہ نور غواري لاخته غمونه
خوري چي مي تن لکه وبنه غمونه

خپل زره دي سپک کرو چي دي هر خه اووي
ماته په سردي کرو درانه غمونه

نوم مئين يم غم ته هېڅ نه يمه
نازره نازره ورمه په زره غمونه

خود به سیراب يم اوس په جام د وصال
چي مي خورلي دي مېنه غمونه

راغلو د تلو خو هدهو نوم نه اخلبي
 زما شو داسي مپلمانہ غمونه

قامونہ موته شي اختري راوري
 وري په سرونو پښتانه غمونه

ماله دي جوړ کړو تري امپل جانانه
 کره دي راټول دانه وانہ غمونه

يار چې راخي غمونه ځي ساجده
 په تلوئي بيا شي راستانه غمونه

خومرہ ازغی چہ وی د گلو سرہ
دومرہ غمونه دی د بنکلو سرہ

بی قدرہ خلق گلان خہ پیژنی
قدر د گل وی د بلبلو سرہ

کرم خنگلی دچا د زلفو خنگل
اوس مہی رواج دے د خنگلو سرہ

پردی د خیلو نہ د پر بنہ دی خلقہ
خکہ ئی شمارمہ د خیلو سرہ

ساجدہ دا فانی جہان مہ ژارہ
ہر خوک روان دی د راتللو سرہ

مونږ خود ډېر چلونه او کړو په خپل ځان
خود ژوند مشکلات نه شولا اسان

هغه باغ اغيارو يور وپه جولو کښې
چې زرغون موکړو د اوبڼکو په باران

تورې زلفې ئې له مخ داسې چاپېر دي
لکه تاو چې د کشمير نه شي هندوان

فرشته شېطان منم چې تضادات دي
يوځائې کيږي خو په زړه کښې دانسان

سپینې اوبنکې مویہ مخ داسې پرتې دي
لکه خاڅکي په گلونو د باران

دا کتاب دهغې حسن په نوم لیکم
چې خیالونه ئې زما کړو شاعران

ستا یادونه مې په زړه داسې حملې کړي
لکه ور چې په کابل شي طالبان

څنگ به ژبه مې په سپینه وینا پرې کړي
سپین غابونه چې ئې دي څو کیداران

څوک شي ځینو ته حیران پاتې ساجده
ځینې ئینې دي په مان پوري میران

خلق بنہء محفل تہ گوری ہلتہ درومی
تہ پہ ہر طرف روان ئی کر کرے ئی

بس کرہ دغہ دورو خویونہ پرپردہ
خدائی دی خوار کرہ اوس دخیرہ لوی سرے ئی

ہائیکو

ماسندر غارے دیورپ ولیدو

پہ خپلہ ژبہ کنبی سندرې ئې وې

ماوې چې کوم طرفته اوتختمه

خیر کۂ درنہ لری یم جُدا یمہ:
مینې نزدې کرے یمہ دا یمہ:

گل وومہ خاموشہ پہ خندا وومہ
اوس یم رپڑ بدلے دخندا یمہ

بحر کبني دمینی د منزل پہ لور
خپله کشتی بیایم نا خُدا یمہ

وېش وی د ساقی خطا خطا ہمېش
وار به مې رانشی وار خطا یمہ

مہ کوه پہ ما شکونہ مہ کوه
ستایمہ، نو حُکۂ خودې ستایمہ

ستا چي پہ صفا مخ مئین شومے یم
زۂ ساجد پہ زرۂ باندي صفا یمہ

دچاچی د قلم په حائے په لاسو کښې توپک شي
نو خود به د تهذيب د ترقی د لارې ورک شي
په علم فلسفه باندي هم خدائېگو که پوهیږي
نادان چې بعضې وخت په ناجائزه باندي کلک شي

لہ لوپتہی نہ را بہر کپہ زلفی
پہ ما خوری لکہ خادر کپہ زلفی

لمبہ لمبہ بہ تہی کپہ اوبہ سوزی
دزپہ د تاوہ مہی خبر کپہ زلفی

پہ تورہ شپہ سپینہ ورخ مہ پتوہ!
اومندہ بمسوال د مخ نہ لہر کپہ زلفی

زلفی دہ جوری کپہ د نوي دور
د واورو غرباندي نختہر کپہ زلفی

کپہ تہی خوری چہ خوشبویی شی خوری
نن دہی پہ ما باندي اختر کپہ زلفی

ہائیکو

مابہ چہ کوم لاس لہ بنگری جورول
ماچہ کرہ کوم لاس تہ گوتی پہ گوتہ
پہ دغہ گوتور اتہ زھر گول شو

سفارشونہ

خہ مخ لحاظ او خہ رشوت سفارشونہ جوړ شو
د حق په لار کښې دلته ډېر داسې شپلونه جوړ شو

چې مینه ورکه شوه نو قدر د ښکلا شو غائب
په روغو سترگو کښې گلونو له گلونه جوړ شو

د محبت جونگره خوشې او خالي پرته ده
د نفرت کورته نن د خلقو قطارونه جوړ شو

خه خان خانان دے استحصالی دے او خه غصب قبضه
د دې کارونو نه دې خلقوله کارونه جوړ شو

دا د دې خلقو خپل عمل دے خپل ایمان ساجده
چې د هر چا په روغو زړونو کښې غارونه جوړ شو

چي په سور رُخسار دي پانه شي شين خال
 هله را به شي په ما د سپرلي حال

دالف په شاتې نېغ وومه دلبره
 عاشقي کر مه را کوږ لکه د دال

چي اخلاص او اتفاق ورپکښې نه وي
 هغه قوم به همېشه وي په زوال

ستا د حسن سپرلي کال په کال گل کيږي
 د سپرلي گل سونه زېمښري کمال پښه کمال

شاعران واړه يوشان دي خو ساجده
 چا د حال شاعري او کره چا د خال

ضمیر

داخینی خلق خپل ضمیر لکه سامان خرڅوي
څوک ئې ویریا څوک ئې د خاورونه لږ گران خرڅوي

د فېرنګیانو تالی ست مه شه د چا مشران
چې خپل اولس خرڅوي د لکه چې خان خرڅوي

تکې د پوزې خرڅوي د مجبورې د لاسه
ته ورته گوره یو معصوم غونډې ارمان خرڅوي

وړو لاسونو له پکار ئې دي قلم سیا هی
مجبوره پلار پرې تماتړ او الوګان خرڅوي

نا اهلہ مشرتہ اسان داسی د قام خرخول
لکه چي شوک خیل ملکیت د قبرستان خرخوي

په دي جاهل سماج کبني دغه د شعور شاعري
لکه چي سره زر شوک د کوتوپه دکان خرخوي

یوخوا په دي ساده اولس د مولانا حکومت
بل خوا پري خپله بدماشي د کلي خان خرخوي

نن په وړو لاسونو کي پري د پالش مزدوري
دمجبوري نه زندان اخلي قلمدان خرخوي

ساجده واري دي د لونگي تهرکرو دخپله لاسه
ذلت پري راغی په پتکوپسي بوتان خرخوي

تہ مدام سرور لہ چہ پیالہ غوارہ
بیا پہ کومہ خولہ، زمانہ خولہ غوارہ

نوی زمانہ شوہ خلق نوی شو
تہ دہغہ زور دور شملہ غوارہ

یارہ نور لہ دہ محبت خنگہ وی
کور مہ زپہ کنبہ در کپوتہ بنگلہ غوارہ

دومرہ پہ زیر زیر چہ راتہ گورہ نن
بیا دزپہ پہ زمکہ زلزله غوارہ

شو ندہ مہ جانانہ سرہ گلونہ دی
تہ چہ رانہ خولہ غوارہ گملہ غوارہ

عشق خود مہ ساجدہ دزپہ گی مرض
بیا خنگہ دزپہ نہ حوصلہ غوارہ

زہ چي ستا په پاڪه مينه تور شومه
لاړمه د خلقو د پېغور شومه

گل په وينو رنگ وومه په چپه خوله
خور شومه په كلي کښې يو شور شومه

زره کښې چي غمونه د بي وسو خورم
زه خود بي کوره خلقو کور شومه

زر رانه حالاتو خواني غصب کره
جام شومه خالي شومه نسکور شومه

دېرې تيرې گوره مارنېا کرلې
زه خپله لمبه لمبه شوم اور شومه

نن چي تور اور بل دي کرلو خور په مخ
زه ساجد له ورايه په زره خور شومه

د وجدان دپاره څښمه ډک جامونه کله کله
د ښکۍ د پاره کړمه گناهونه کله کله

د نظريه کړو تورو زړه پرهر لرم خوبياهم
تنهائی کښې يادوومه نظرونه کله کله

په لمبه لمبه رځسار ئې زما تن لمبه لمبه شي
عجيبه نه ده او راخلي محلوونه کله کله

رازداري که ښه صفت دے خو وصال چې ديار او کړم
لېونے شوم فاش کووومه خپل رازونه کله کله

يوه شپه ده د وصال چې ارمانونه پکښې ريښي
بله شپه کښې پسې او کړم ارمانونه کله کله

کله کله هم ساجده! کړم تلاش چرته دښکلو
په خپل زړه پخپله جوړ کړم پرهرونه کله کله

وینې

دبل د وینوئی د مئیسو سړې پیالی جوړې کړې
پردو هلو وکونه ئې خانله خوېلی جوړې کړې

اے اسرافیله که شپېلی درسره نه وي راشه
مونږه د یوبل د هلو وکونه شپېلی جوړې کړې

چې د بې وسو ژړاگانې ئې راجمع کړلې
ترې خپل محل له هنرمندو خوشحالی جوړې کړې

دنوي دور د پوهانو کارنامې اوگورئ
چا دسیکې نه چا د زهرونه گولی جوړې کړې

ساجد ددې ظلم نه نیت د تختېدو کړې دے
پوهیږم خانله ئې د وسپنو خپلی جوړې کړې

خیر

پہ دے حالاتو کنبے کۛ خیر چرے دخان غوارے
دادخانگل پہ منزرو کنبے عزیزان غوارے

پہغلی دغیر اشنا نہ طمع دیاری مہ کوہ
ہغہ دے پوزہ پرے کوی تہ ترے پیزوان غوارے

د رون ئے نہ گورے غولپرے پہ ظاہرہ جوسہ
دبے ایمانو نہ کارونہ دایمان غوارے

دپر دے خفہ کر مہ زما متکبرہ اشنا
زہ د زرہ غوبنے در کووم تہ مرزان غوارے

ساجد مئین یم تہ مے اوگنہ دامن نخبنہ
دے اجازت درتہ دتللو، کۛ بازان غوارے

پردي موگهي مونڙ سره ئي ڊپر دو ڪوله
ڊپرنا پوهان يو مونڙ ڊ ڪور ڇوڪي په غلو ڪوله

ڪه لاس بر شوم ئي و م پني ئي پري ڪولي زمونڙ
لاڻه خبرو و مونڙ تري طمع دڇپلو ڪوله

ماخوڀري ڇڪه پوخ يقين د وفا داري او ڪرو
اڪثر چي ماته به قصه ئي د درخو ڪوله

اوس د پيريانو د خندا شوم چي بوڊا شومه زه
زه چي زلمه ووم تماشه مي بنا پيرو ڪوله

اشنا ساجد دي دوصال په منزه پوهه نه ڪرو
چي د راتلو سره خبره دي دتلو ڪوله

پہ وحدت کنبی خان د موتی پہ شان یوکرہ
پہ آرہ بہد نفاق ارہ ارہ شہی

اے پبنتونہ کء دانء وی نو ورکپرہ
دزراتو پہ شان یوشہ چہ بنکارہ شہی

زہرہ مہی خیری خیلو زلفانو لہ ترے تہل جو پوی
 ما ژ پوی زما د اوبنکو نہ امہل جو پوی

زما پہ تن ئی د نازونو آره کببندولہ
 دخیلے مینے کتابگی لہ ترے رحہل جو پوی

نن چے پہ مار اوروی د خیلو سترگو گولی
 یار مہی شاخہل شولہ خرمنے مہی غلبہل جو پوی

زلفی ول ول کړي په تندي لکه دو سپنوجال
مابه بندي کړي چې له زلفوراته جپل جوړوي

نازک زرګي کښې نزاکت او سختي دواړه لري
څوک تپل وهي د چالیدلو پسې تپل جوړوي

چاله مری باندي چاره ږدي د نفرت ساجده
په محبت چاله هارونه د رامپل جوړوي

دچانہ سر قربانوي او چالہ سر ماتوي
چالہ پہ وره گلونه ردي او چالہ ور ماتوي

پہ چالاس اچوي جانان او چاتہ لاس اچوي
خان پہ يوگل قربانوي بل لہ ډنډر ماتوي

چالہ پہ تبر پنبې وهي او دچا پنبې بنكلوي
چالہ گودري جوړوي چالہ گودر ماتوي

دچانہ مخ راشو کوي چاپسي مخ شوکوي
کوي په چاپسي وزر چالہ وزر ماتوي

چاتہ سجدي چانہ سجدي غواړي اشنا ساجده
شوکتې بد لري په نظر چالہ نظر ماتوي

ہائیکو

تارانہ گل وانہ خيست تلي پہ منده
وراندې چي تہ کومو ازغو اونيوې
ماشو کولے ددې بوتی گل وو

بي هوشه ناخبره ئي د خانه شرابي
تا خدائي په نپکه وارپوه جانانه شرابي

ټول ژوند خو دې اشنا په بي هوشي را سره تېر کړو
په هوش کبني راته او گوره اے جانه شرابي

راخي په نيمه شپه او کله نه راخي د سره
داماته به شي گرانه په ما گرانه شرابي

د زلفو پہ ځنگل کښې دې د گل غونډې سا تمه
بیا هم مې په وفائې بد گمانه شرابي

کہ هر څومې د شونډو په شرابو باندي مور کړې
خو خوند د مېو هېر نه شوله تانه شرابي

افسوس دې په حال راشي لکه مړے راته پروت ئې
بیا اوښکې مې بهیرې له گربوانه شرابي

چې سترگې شرابي ئې په مستی را وارولې
ئې جوړ کړلو ساجده پرې زمانه شرابي

دنا کامونو نہ زرہ سترے یمہ
 ستاد نازنونه زرہ سترے یمہ
 چالہ خوشی او مالہ غم راکوی
 ددی جامونونه زرہ سترے یمہ
 زہ بہ تر خود بنکلوزرونہ ساتم
 دکلکوزرونو نہ زرہ سترے یمہ
 ئی ہریوترنگ راتہ جانان یادوی
 لہ ددی سازونو نہ زرہ سترے یمہ
 پہ غم مہ نہ دی رانہ غواری خندا
 لہ ددی گلونو نہ زرہ سترے یمہ
 کلہ رامخ شی کلہ مخ واروی
 ددی چلونو نہ زرہ سترے یمہ
 یو پبغور نہ دے چہ ترے خان او ساتم
 دپبغورونو نہ زرہ سترے یمہ
 ماژروہ ساجدہ ستا شاعری
 ددی شعرونو نہ زرہ سترے یمہ

دشمنان

دلـته سـږي دي د سـږو دشـمنان
دلـته پـلاران دي د بچـو دشـمنان

څوک چې د چا سره بڼېگړه کوي
ځانله به گوري په پيسو دشمنان

دلته چې گړځي د دوستۍ په طلب
په شمار کښې زيات وي دهغو دشمنان

څنگ چې ماږه کړي دشمني د وږو
داسې نه ردي د مږو دشمنان

کوي پٽه خوند د دينداري خبري
د خدائي رسول او فرشتو دشمنان

ده سرتريايه دافضا دشمنه
اوري را اوري پٽه خاخو دشمنان

پرون ئي غيرو دشمني كوله
نن پښتانه دي د پښتو دشمنان

وه یاره دلر ساعت خندا به در له در کر مه
ژارې به د ټول عمر ژرا به در له در کر مه

تاکه دنیا پر پښوده د مینې په خاطر زما
زړه کښې د خوږې مینې دنیا به در له در کر مه

خیر د مے که د رسم تندر ونوله وخت نشته د مے
خوله د زلفو سیوري کښې په غلا به در له در کر مه

خیال به دې گډوډ کر مه د زني په خالونو کښې
داسې څه خوږه غوندې مسکا به در له در کر مه

ماکه ستا په مخ نخښې رښتیا د مینې اولیدې
خدائېگو چې خطاب د خپل اشنا به در له در کر مه

گل که شي ساجده! په وربل کښې به دې کېر د مه
بیل به دې له بوټي کر م سزا به در له در کر مه

ہائیکو

یولپونہی خلق پہ کانو ویشتل

وی د دی خلقونہ بدل اخلمہ

دازہ خو دوی لپونے کرے یمہ:

سری زلفی پہ رخسار دی خنگولی مالیدلی
لمبی دی پہ لمبور اخورولی مالیدلی

دابیا دچاپہ غم دی رخسار سرہ وو سترگی دکھی
رلی دی پہ سکرو تو ورولی مالیدلی

زما زرگے دمینی پہ چرو زخمی زخمی وو
تامالگی د نفرت پری دورولی مالیدلی

گل شونڈی دی پہ گل بانڈی زما د مخی کپنوی
زما شونڈی چاڑلی دی لیدلی مالیدلی

چی خہ نغمی د ویر دی اور پدلی لہ ساجدہ
د بل پہ رباب تابہ غرولی مالیدلی

دنیا کسبئی یونہر بہ پاتئی نہ وو
 کہ پیرزوینہ مئی پہ خان نہ وے

یا گل غوتی چئی گل کپدلے ہم نہ
 یا پیری ظلمونہ د دوران نہ وے

کانو او بوتو تہ تپی رسوم خو
 کہ د مری مئی پکسبئی زیان نہ وے

زہ ئی خوبی سستی یمہ ساتی می پہ لمبو
 زرہ را بانڈی نہ سہزی، سہزی می پہ لمبو

پوہہ د زرگراشنا د مینی پہ غرور شوم
 ہار بہ می د غاری کری چہ یدی می پہ لمبو

دغہ غنچہ خولہ کله خورہ کله ترخہ کری
 ہم ژوند را کوی ہم قتلوی می پہ لمبو!

زر دہ د منزل سختو مزلوتہ بہ جوہ شوم
 مال مہوتہ نیسی جوہوی می پہ لمبو

خولہ ئی بنکلولو لہ را جوہہ کرہ ساجدہ
 تہولہ حیرانی دہ بنکلوی می پہ لمبو

پہ سادگی ئی رالہ راشی خندا
 چہ راپہ یاد شی دہغی خبرہ
 پہ بی پردی خائی کبھی کوی خلقوتہ
 زما د مینہی د پردی خبرہ
 بنی ڈاگی سپینی سپینی وائی
 جانان دے خویش زما پہ دی خبرہ

انسان

هغه ته څنگه به انسان اووایم
چې د بل مرسته به دنیا اونه کړي

چې اواز اونکړی د ظلم خلاف
دمظلومانو ملگرتیا اونه کړي

چې د غیرت په ځایې اونه کړي غیرت
چې د حیا په ځایې حیا اونه کړي

مینه چې وي بنېگره زیږې ترې ترې
چې نه وي دانو څوک به دا اونه کړي

چې په وینا اونه شي غواړي لوړ
داسې ئې اووهه چې بیا اونه کړي

په ویر راغلي دي او ژاري به تل
داسې به څوک وي چې ژړا اونه کړي

د زرہ پھ وینو چہ زرغونی کرم کلی د گلو
بیا پھ اور بل بنہ درتہ او ترم بلی د گلو

پہ خندا داسی شو بنکارہ شونڈو کنبی سپین غابونہ
لکہ پرتہ وی پھ سرو پانو کنبی دلی د گلو

زہ د گلونو شو شو کول لویہ گناہ گنیمہ
پہ طمع طمع راتہ مہ نیسہ جولی د گلو

پہ ژوندانہ خودی یوکل راتہ بخنبلی نہ وو
اوس می پھ قبر جو پووی خله دلی د گلو

سادہ شیونکے یمہ شینکی اوسرہ گلان خونبوم
تل پہ صفت می غرولے دہ شپلی د گلو

خدا یہ پہ ماہم سپرلے راولے دنوروپہ شان
چی د لیلی اوربل لہ یوسمہ ڈالی د گلو

چی د بنائست غرور کنبی راشی خیالولے غوندی
راتہ را یادی پہ سپرلی کنبی کری تالی د گلو

دا زماروح ہسی د مینی جذبے اولرزوو!
کہ د حجاز نہ خوشبور اوپلہ سیلی د گلو

نور کلہ مابہ ورلہ کورتہ ہار د گلو وپلو
اوس ئی مزار لہ پہ ژرا ورمہ ڈالی د گلو

خبرتري نہ یم چی پہ خہ باندي خفہ دہ رانہ
لاس کنبی ئی را کرلہ گپدی پہ ناخوالی د گلو

کہ مہی پہ باغ را غلے نہ وے دابی وختہ خزان
 مابہ ضرور در لہ را ورې وہ جولے دگلو

کہ د از غوپہ مینخ کنبی اوسم گر ہوان خیری ویری
 بیا ہم ساجد فخر کووم پہ خیلولی دگلو

شېرزادہ ساجد

پرون ټی غیرو د بنمنی کوله
نن پښتانه دی د پښتو د بنمنان
ساجد

ضیاء سنز پرنٹرز پشاور
0333-9111391